

SPECIFICATION AND DILUTION OF OWNERSHIP OF SUBSOIL AT FORMATION OF RENT SEEKING STRATEGY

*I. D. Tkachenko, Post-graduate student, National Metallurgical Academy of Ukraine,
tkachenkoilya2013@gmail.com*

Research methodology. The results are obtained on the basis of application of methods: analysis and synthesis – in defining subsurface mineral rights and their specification in acting legislative and regulations of Ukraine; systematization – when streamlining the set of knowledge about the formation of the strategy of rent-seeking behavior in the sphere of subsoil use; general and specific – while determining the existing distribution of subsurface mineral rights; theoretical generalization – in identifying the causes of the dilution of ownership rights to the subsoil.

Results. It is proved that the strategy of rent-seeking behavior of the state in the sphere of subsoil use, similarly to the Strategy of sustainable development "Ukraine – 2020", should be based on certain specific targets, the motion vectors, priorities and indicators of formation and development of rent relations in the sphere of subsoil use.

In order to understand the essence of the current grading system and the specification of ownership of the subsoil in Ukraine, it is suggested to consider the current hierarchical system of laws and regulations. It is revealed that in legislative practice there is no understanding of the essence of a differential rent as an economic category capable of determining the income of the state and an accounting entity – a subsoil user.

The existing dilution of property rights to the subsoil is analyzed, leading to the formation of rent-oriented strategy of behavior of economic entities – subsoil users.

Novelty. The main cause of dilution of property rights to the subsoil is revealed, which is based on rent-oriented strategy of behavior of economic entities – subsoil users.

In the course of the study, the necessity of developing specific, clear, unambiguous specification of property rights to the subsoil between the state and economic entity – subsoil user, which will allow to minimize corruption, reduce the "shadowing" of financial flows in the mining sector and to harmonize the economic mechanism of rent relations aimed at minimization and optimization of rent budget contribution in Ukraine.

Practical value. It is proposed to accelerate the process of carrying out state examination of a geological economic evaluation of minerals reserves for the purpose of determination of the

objective amount of rent payments in the sphere for subsoil use for their withdrawal to the state budget of Ukraine.

Keywords: rent, rent seeking, property, property rights, economic interests, subsoil use.

Literature

1. Данилишин Б. М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Б. М. Данилишин, С. І. Дорогунцов, В. С. Міщенко, Я. В. Коваль, О. С. Новоторов, М. М. Паламарчук. – К. : РВПС України, 1999. – 716 с.

Danylyshyn B. M. *Pryrodno-resursnyy potentsial staloho rozvytku Ukrayiny* [Natural resource potential for sustainable development of Ukraine] / B. M. Danylyshyn, S. I. Dorohuntsov, V. S. Mishchenko, Ya. V. Koval, O. S. Novotorov, M. M. Palamarchuk. – K. : RVPS Ukrayiny, 1999. – 716 p.

. Данилишин Б. М. Україна: Проблеми сталого розвитку / Б. М. Данилишин, С. І. Дорогунцов, Е. М. Лібанова // Наукова доповідь. – Київ : РВПС України НАН України. – 1997. – с. 149.

Danylyshyn B. M. *Ukrayina: Problemy staloho rozvytku* [Problems of sustainable development] / B. M. Danylyshyn, S. I. Dorohuntsov, E. M. Libanova // Naukova dopovid. – Kyiv : RVPS Ukrayiny NAN Ukrayiny. – 1997. – p. 149.

3. Игнатенко Н. Г. Природно-ресурсный потенциал территории: географический анализ и синтез / Н. Г. Игнатенко, В. П. Руденко. – Львов : Вища школа, 1986. – 263 с.

Yhnatenko N. H. *Pryrodno-resursnyy potentsyal terrytoryy: heohrafycheskyy analiz y syntezy* [Natural resource potential of the territory: geographical analysis and synthesis] // N. H. Ihnatenko, V. P. Rudenko. – Lvov : Vyshcha shkola, 1986. – 263 p.

4. Соколова Н. В. Природно-ресурсный потенциал территории: содержание понятия, методы оценки / Н. В. Соколова // Вестник Ленингр. ун-та 1988. – Вып. 3. Сер.7. – С. 125–130.

Sokolova N.V. *Pryrodno-resursnyy potentsyal terrytoryy: sodержanye ponyatyaya, metody otsenky* [Natural resource potential of the territory: the content of concepts, evaluation methods] / N. V. Sokolova // Vestnik Leninhr. un-ta 1988. – Вып. 3. Сер.7. – С. 125–130.

5. Сухоруков, А. І. Особливості інституціоналізації сфери надрокористування в Україні / А. І. Сухоруков, В. В. Матюха, М. Т. Мовчан // Стратегічні пріоритети – 2009 – С. 151–158.

Cukhorukov, A. I. *Osoblyvosti instytutsionalizatsiyi sfery nadrokorystuvannya v Ukrayini* [Features institutionalization sphere of subsoil use in Ukraine] / A. I. Cukhorukov, V. V. Matyukha, M. T. Movchan // Stratehichni priorytety – 2009 – P. 151–158.

6. Хвесик М. А. Сучасні напрями економічного забезпечення раціонального природокористування в Україні // М. А. Хвесик, С. О. Лизун – К. : ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. – 64 с.

Khvesyk M. A. *Suchasni napryamy ekonomichnoho zabezpechennya ratsional'noho pryrodokorystuvannya v Ukrayini* [Current areas of economic support of rational wildlife management in Ukraine] // M. A. Khvesyk, S. O. Lyzun – K. : DU IEPSPR NAN Ukrayiny, 2013. – 64 p.

7. Дияк И. Без закона. Правовое регулирование взимания ренты / И. Дияк // Голос Украины. – 2002. – № 124 (2875) от 12.07.02. – с. 5.

Dyayak I. *Bez zakona. Pravovoe rehulyrovanye vzymanyya renty* [Without the law. Legal regulation of collection of rent] / I. Dyayak I. // Holos Ukraini. – 2002. – № 124 (2875) ot 12.07.02. – p. 5.

8. Решетилова Т. Б. Систематизация современных воззрений на ограничение деятельности предприятий, эксплуатирующих истощаемые ресурсы // Проблемы теории та практики економічної політики України на сучасному етапі: збірник наукових праць. – Вип. 1. – Дніпропетровськ : НГУ, 2003, – С. 9–18.

Reshetylova T. B. *Systematyzatsyya sovremennikh vozzrenyy na ohranychenye deyatel'nosti predpriyaty, ikspluatyruyushchykh ystoshchaemie resursi* [Systematization of modern views on the restricting the activities of companies that operate exhaustible resources] // Problemy teorii ta praktyky ekonomichnoyi polityky Ukrainy na suchasnomu etapi: zbirnyk naukovykh prats. – Vyp. 1. – Dnipropetrovs'k : NHU, 2003, – P. 9–18.

9. Ткаченко Н. І. Інституціональна актуалізація складових економічного механізму реалізації рентних відносин // Наук. праці Донецького національного техн. ун-та: Сер.: економічна. – 2006. – Вип. № 103–2. – С. 141–146.

Tkachenko N. I. *Instytutsional'na aktualizatsiya skladovykh ekonomichnoho mekhanizmu realizatsiyi rentnykh vidnosyn* [Institutional actualization components of the economic mechanism in realization rent relations] // Nauk. pratsi Donets'koho natsional'noho tekhn. un-ta: Ser.: ekonomichna. – 2006. – Vyp. № 103–2. – P. 141–146.

10. Жаліло Я. А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: Монографія / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2003. – (Серія «Економічні науки»). – Вип. 8. – 368 с.

Zhalilo Ya. A. *Ekonomichna stratehiya derzhavy: teoriya metodolohiya, praktyka: Monohrafiya* [The economic strategy of the state: theory, methodology, practice: Monograph] / Ya. A. Zhalilo. – K. : NISD, 2003. – (Seriya «Ekonomichni nauky»). – Vyp. 8. – 368 p.

11. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» // [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>; <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

Pro Stratehiyu staloho rozvytku «Ukrayina – 2020» [On the Strategy to for Sustainable Development «Ukraine – 2020»] // [Elektronnyy resurs]: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 5/2015 vid 12.01.2015 r. – Rezhym dostupu: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>; <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

12. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - № 30. – 1996. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

Konstytutsiya Ukrainy [Constitution of Ukraine] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR). - № 30. – 1996. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

13. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - №№ 40-44. – 2003. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Tsyvil'nyy kodeks Ukrainy [The Civil Code of Ukraine] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR). – №№ 40–44. – 2003. – Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

14. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – № 18, № 19–20, № 21–22. – 2003. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

Hospodars'kyu kodeks Ukrainy [Economic Code of Ukraine] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR). – № 18, № 19–20, № 21–22. – 2003. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

15. Кодекс України про надра // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – № 36. – 1994. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>

Kodeks Ukrainy pro nadra [Code of Ukraine on subsoil use] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR). – № 36. – 1994. – Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>

16. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - № 2011, № 13–14, № 15–16, № 17. – 2011. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Podatkovyy kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR). – № 2011, № 13–14, № 15–16, № 17. – 2011. – Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

17. Лист Державної служби геології та надр України, Державної комісії України по запасах корисних

копалин, від 21 березня 2016 року № 171/07 «Щодо визначення тимчасового (до проведення державної експертизи матеріалів геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин) коефіцієнта (гірничодобувного) підприємства (Крмпе) для застосування платниками при обчисленні податкових зобов'язань у 2016 році на ділянках надр, де провадиться господарська діяльність з видобування корисних копалин, але геолого-економічна оцінка запасів корисних копалин з належним визначенням цього коефіцієнта ще невиконана». – Режим доступу: <http://zakon.pedrada.com.ua/regulations/2341/8293/8213/485614>

Lyst Derzhavnoyi sluzhby heolohiyi ta nadr Ukrainy, Derzhavnoyi komisiyi Ukrainy po zapasakh korysnykh kopalyn, vid 21 bereznya 2016 roku № 171/07 «Shchodo vyznachennya tymchasovoho (do provedennya derzhavnoyi ekspertyzy materialiv heoloho-ekonomichnoyi otsinkyu zapasiv korysnykh kopalyn) koefitsiyenta (hirnychodobuvnoho) pidpryyemstva (Krmpe) dlya zastosuvannya platnykamy pry obchyslenni podatkovykh zobovyazan u 2016 rotsi na dilyankakh nadr, de provadyt'sya hospodars'ka diyalnist z vydobuvannya korysnykh kopalyn, ale heoloho-ekonomichna otsinka zapasiv korysnykh kopalyn z nalezhnym vyznachennyam toho koefitsienta shche nevykonana» [Letter of the State service of Geology and subsoil of Ukraine, State Commission of Ukraine for mineral reserves dated March 21, 2016 No. 171/07 «Regarding the definition of temporary (until the public examination of materials of geological-economic once mineral reserves) ratio (mining company (Krmpe) for use by taxpayers when calculating the tax liabilities in 2016 at subsoil areas, where economic activity is carried out for the extraction of minerals, but the geological and economic evaluation of mineral reserves to determine this coefficient have not yet been implemented»] – Rezhym dostupu: <http://zakon.pedrada.com.ua/regulations/2341/8293/8213/485614>

18. Лист Державної комісії України по запасах корисних копалин від 02 лютого 2015 року № 46/07 «Щодо визначення розміру тимчасового коефіцієнта рентабельності гірничодобувного підприємства». – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/2341/8331/8333/464674/>

Lyst Derzhavnoyi komisiyi Ukrainy po zapasakh korysnykh kopalyn vid 02 lyutoho 2015 roku № 46/07 «Shchodo vyznachennya rozmiru tymchasovoho koefitsiyenta rentabel'nosti hirnychodobuvnoho pidpryyemstva». [Letter of the State Commission of Ukraine for mineral reserves dated 02 February 2015 No. 46/07 «Regarding the definition of the size of the temporary coefficient of profitability of the mining enterprise»] – Rezhym dostupu: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/2341/8331/8333/464674/>